

Сумська обласна рада
Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

СХВАЛЕНО

вченою радою КЗ СОІППО
Протокол № 10 від 10.11.2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КЗ СОІППО

від 05.12.2022 № 180-02

В.о. ректора

Юрій НІКІТІН

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

(У НОВІЙ РЕДАКЦІЇ)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про освітню програму зі спеціальності підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у Комунальному закладі Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (далі – Положення) розроблено у відповідності до вимог Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30 грудня 2015 р. №1187 (зі змінами); Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977, інших нормативно-правових актів, а також нормативних документів Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (далі – КЗ СОІППО), що регулюють здійснення освітньої діяльності.

1.2. Положення регулює організаційні та процедурні питання розробки, відкриття, перегляду та вдосконалення, призупинення та закриття освітніх (освітньо-професійних) програм (далі – ОП, ОПП) у КЗ СОІППО.

1.3. Метою Положення є вдосконалення впровадження ОП зі спеціальності підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у КЗ СОІППО, покращення та розвиток системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у КЗ СОІППО.

1.4. КЗ СОІППО здійснює підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за трьома спеціальностями: 053 Психологія, 073 Менеджмент та 011 Освітні, педагогічні науки за кошти фізичних осіб. Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітньо-професійними програмами.

1.5. Стандарти вищої освіти з кожної спеціальності розроблені Міністерством освіти і науки України відповідно до Національної рамки кваліфікацій, з урахуванням пропозицій галузевих державних органів, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти, і галузевих об'єднань організацій роботодавців та затверджено їх за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Стандарти вищої освіти використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності.

1.6. Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до ОП:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

1.7. КЗ СОІППО самостійно розробляє і затверджує ОП з урахуванням вимог до відповідного рівня вищої освіти, встановлених законодавством та стандартами вищої освіти (відповідно до п. 5, 6 статті 9 Закону України «Про вищу освіту»). ОП, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів (за наявності), якщо інше не передбачено законодавством.

1.8. КЗ СОІППО, як суб'єкт освітньої діяльності відповідно до чинного законодавства може присвоювати, визнавати і підтверджувати професійні кваліфікації (ч. 8 статті 34 Закону України «Про освіту»).

1.9. Інститут при розробленні ОП може встановлювати додаткові компетентності, результати навчання та форми атестації, які відображають потреби конкретних спеціалізацій; має право використовувати власні формулювання спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому охоплення всіх вимог стандарту без зміни їх сутності (відповідно до «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», схвалених наказом МОН №600 від 01.06.2017 (із змінами)).

1.10. Розробка та впровадження ОП у КЗ СОІППО здійснюється проектними (робочими) групами з врахуванням пропозицій стейкхолдерів, роботодавців, випускників, академічної спільноти, інших зацікавлених сторін.

1.11. Супроводження, моніторинг, корегування ОП здійснюється групами забезпечення. Основу складу груп забезпечення, як правило, становлять члени проектних (робочих) груп.

1.12. КЗ СОІППО забезпечує вільний вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною ОП, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС для даного рівня вищої освіти. Частка вибіркових дисциплін складається з двох частин, орієнтовно розподілених так: 75% – професійно-орієнтовані вибіркові дисципліни за спеціальністю; 25% – дисципліни загальної підготовки. Здобувачі також можуть вільно обирати і вивчати навчальні дисципліни в інших закладах вищої освіти, в тому числі закордонних.

II. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Акредитація ОП – оцінювання ОП та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет: відповідності стандартам вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у освітній програмі результатів навчання; досягнення заявлених у освітній програмі результатів навчання.

Гарант освітньої програми – це науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка працює за основним місцем роботи, несе відповідальність за якість освітньої програми, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю, або

належний досвід роботи в галузі. Призначення, права та обов'язки гаранта освітньої програми відносяться до автономії закладу вищої освіти. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми. Гарант освітньої програми може працювати на відповідній кафедрі або в будь-якому іншому університетському підрозділі.

Група забезпечення спеціальності – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої та фахової передвищої освіти, післядипломної освіти для осіб з вищою освітою та осіб з освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Здатність до працевлаштування – наявність у випускників компетентностей (знань, умінь, інших особистісних характеристик), що необхідні для успішного працевлаштування. Знання – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні).

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

Кваліфікаційна робота – це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти,

що засвідчується відповідним документом про вищу освіту. Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові, за змістом – на освітні та професійні. Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом. Кваліфікація вважається частковою в разі здобуття особою частини компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Кваліфікація освітня – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Кваліфікація професійна – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Компетентісний підхід – підхід до визначення результатів навчання, що базується на їх описі в термінах компетентностей. Компетентісний підхід є ключовим методологічним інструментом реалізації цілей Болонського процесу та за своєю сутністю є студентоцентрованим.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Контроль якості – процес оцінювання якості, який сфокусований на вимірюванні якості закладу вищої освіти або освітньої програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені та використовуються для визначення відповідності реальної якості встановленим стандартам. Ключовим елементом контролю якості є система доказів правильності оцінки якості.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження учасників професійного навчання, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Критерії оцінювання – стосовно оцінювання виконання вимог освітніх програм – описи того, що і на якому рівні має зробити здобувач вищої освіти для демонстрації досягнення результатів навчання.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС,

Навчальний план – це основний нормативний документ закладу вищої освіти, що визначає організацію освітнього процесу підготовки фахівців, який складається на підставі освітньої (освітньо-професійної) програми за кожним напрямом підготовки спеціальністю.

Освітній компонент – самодостатня і формально структурована частина освітньо-професійної програми (наприклад, курс, модуль, навчальна дисципліна, семінар, виробнича практика тощо).

Освітня (освітньо-професійна) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

Оцінювання студентів – формалізований процес визначення рівня опанування студентом запланованих (очікуваних) результатів навчання, що є необхідним для вдосконалення освітнього процесу, підвищення ефективності викладання, розвитку студентів. Подвійний диплом/ступінь – документи про вищу освіту, що надаються окремо кожним з двох закладів вищої освіти після успішного завершення здобувачем вищої освіти спільної освітньої програми на певному циклі/рівні вищої освіти, яка узгоджена між цими закладами вищої освіти.

Програмні компетентності – найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм в різних університетах є подібними чи порівнюваними між собою.

Програмні результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Проктна (робоча) група – визначена наказом керівника закладу освіти група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти, фахової передвищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Професійне визнання – стосується права власника кваліфікації на практичну діяльність і відповідний професійний статус. У межах Європейського Союзу визнання в професійних цілях визначається як правовий акт, за яким компетентний орган у приймаючій країні визнає, що кваліфікація, отримана за кордоном, прийнятна для здійснення на її території законодавчо регульованої професійної діяльності.

Профіль програми – документ європейського зразка, створений для представлення в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, співвіднести з тематикою наукових досліджень, чим полегшити її розуміння всіма основними зацікавленими особами /стейкхолдерами: студентами, роботодавцями, дослідниками, викладачами, агенціями забезпечення якості тощо. Визначає предметну область, до якої належить дана освітня програма, її освітній рівень та специфічні особливості даної програми, які відрізняють її від інших подібних програм. Може бути самодостатнім документом або частиною Додатку до диплома (обсягом до 2 сторінок).

Спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка. Це гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стейкхолдери – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

Студентоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає: – заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; – створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; – побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Уміння/навички – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння/навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів).

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

III. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Освітня (освітньо-професійна) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

3.2. У КЗ СОІППО для другого (магістерського) рівня вищої освіти розробляється освітньо-професійна програма, яка містить такі основні компоненти:

- *мету та цілі ОП.* ОП повинна мати чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії КЗ СОІППО. Цілі ОП та програмні результати навчання повинні визначатись з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін (стейкхолдерів), а також тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних (національних) та іноземних (закордонних) ОП;

- *вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;*

- *перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін) і логічну послідовність їх вивчення.* Освітні компоненти, включені до ОП, повинні складати логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяти досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, не допускається дублювання змісту різних освітніх компонентів. Зміст повинен відповідати предметній області спеціальності (спеціальностей, якщо ОП є міждисциплінарною), передбачати практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідної для подальшої професійної діяльності, а також набуття соціальних навичок (soft skills). ОП повинна передбачати можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін у обов'язі, передбаченому законодавством;

– *обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для виконання ОП.* Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи – ЄКТС) повинен відповідати вимогам Закону України «Про вищу освіту». Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90 кредитів ЄКТС;

– *програмні (очікувані) результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.* ОП повинна дозволяти досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій;

– *форми атестації здобувачів, які відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності);*

– *характеристика системи внутрішнього забезпечення якості освіти, що передбачає опис оцінювання здобувачів вищої освіти, підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, запобігання та виявлення академічного плагіату, підходи до навчання та викладання, реагування на виявлені недоліки в ОП, реалізації ОП тощо;*

– *правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті.*

3.3. ОП використовується під час:

– розробки навчального плану, робочого навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін і програм практичної підготовки (стажування);

– розробки засобів діагностики якості навчання;

– визначення змісту навчання в системі підвищення кваліфікації;

– проведення внутрішнього оцінювання якості провадження освітньої діяльності за відповідною ОП на певному рівні вищої освіти;

– проведення зовнішнього оцінювання якості (акредитаційної експертизи) провадження освітньої діяльності за відповідною ОП на певному рівні вищої освіти, інспектування освітньої діяльності;

– професійної орієнтації здобувачів вищої освіти.

Зразок структури ОП та її оформлення, рекомендовані Міністерства освіти і науки України, наведено у додатку 1.

IV. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Перед початком роботи з розробки ОП необхідно пересвідчитися:

- чи є потреба на регіональному та державному рівнях у таких фахівцях (в такій програмі), чи забезпечить ця програма випускникам пріоритет і працевлаштування на ринку праці;
- чи існують необхідні кадрові та матеріально-технічні ресурси для створення та реалізації програми у КЗ СОІППО.

4.2. Запровадження ОП за спеціальностями, які включені до переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання (Наказ МОН України № 673 від 22.05.2020 р.) можливе після їх ліцензування в установленому законодавством порядку.

4.3. Запровадження нової ОП в межах спеціальності на певному рівні вищої освіти відбувається за умови дотримання наступних етапів:

- випускова кафедра ініціює процес запровадження нової ОП;
- обґрунтування доцільності запровадження ОП та розробка її проєкту покладаються на проєктну групу в особі керівника групи (гаранта);
- схвалення запровадження ОП на вченій раді Інституту /факультету;
- обговорення проєкту, опрацювання зауважень і пропозицій зацікавлених осіб;
- погодження ОП з навчальним відділом КЗ СОІППО, відповідальними особами;
- схвалення ОП вченою радою КЗ СОІППО;
- призначення наказом ректора КЗ СОІППО гаранта ОП та введення в дію ОП.

4.4. З метою залучення зацікавлених сторін до розробки ОП не пізніше ніж за один місяць до чергового засідання вченої ради проєкт ОП розміщується на офіційному сайті КЗ СОІППО разом з публічним оголошенням щодо обговорення даного проєкту, в якому зазначається електронна адреса гаранта ОП та терміни подання пропозицій. Після завершення обговорення проєкту ОП, розгляду обґрунтування можливостей та доцільності її відкриття, а також опрацьованих зауважень і пропозицій зацікавлених осіб вчена рада КЗ СОІППО схвалює ОП.

4.5. Для затвердження ОП вченою радою КЗ СОІППО завідувач випускової кафедри за 2 тижні до планового засідання подає ученому секретарю КЗ СОІППО наступні документи:

- службову записку завідувача кафедри за погодженням декана факультету та завідувача навчального відділу на ім'я ректора КЗ СОІППО про включення питання щодо запровадження ОП до порядку денного;
- витяг з протоколу засідання кафедри щодо доцільності запровадження ОП;

– обґрунтування доцільності запровадження ОП із погодженням ліцензованого обсягу навчально-методичним відділом. Для обґрунтування необхідно: провести аналіз ринку освітніх послуг і ринку праці, на який орієнтована програма, щодо можливостей майбутнього працевлаштування здобувачів вищої освіти, вказати, які фактори вплинули на рішення відкриття ОП (потреба компаній/підприємств у фахівцях конкретних професій, розширення можливостей надання освітніх послуг за спеціальністю, зміна умов ринку праці) тощо;

– проєкт ОП;

– проєкт навчального плану, робочого навчального плану;

– проєкти силабусів обов'язкових компонентів ОП;

– витяг з протоколу засідання вченої ради інституту/факультету щодо доцільності запровадження ОП;

– листи-підтримки (рецензії) зовнішніх стейкхолдерів щодо відкриття ОП та пропозиції, зауваження до проєкту ОП;

– перелік і короткі описи підприємств, закладів, установ та організацій, які можуть виступати базами для проходження практичної підготовки (стажування) здобувачів вищої освіти.

4.6. Свідченням започаткування ОП є її введення до правил прийому у КЗ СОІППО. Після цього на офіційному сайті КЗ СОІППО публікуються затверджена вченою радою ОП та силабуси її освітніх компонентів.

V. ПЕРЕГЛЯД ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

5.1. З метою забезпечення якості вищої освіти, відповідності ОП заявленим цілям, запитам стейкхолдерів і суспільства гарант і група забезпечення ОП повинні здійснювати моніторинг і періодично переглядати ОП.

5.2. Перегляд ОП повинен відбуватись не менше одного разу на рік. У результаті такого перегляду має здійснюватися вдосконалення програм на основі рекомендацій та пропозицій стейкхолдерів, інших зацікавлених сторін. Також під час перегляду ОП повинні братися до уваги результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій ОП).

5.3. Внесення змін в ОП здійснюється на підставі результатів оцінювання якості її реалізації шляхом:

– вилучення чи запровадження нових освітніх компонентів;

– зміни курсу (навчального року) викладання освітнього компоненту;

– зміни переліку дисциплін вільного вибору здобувача;

- зміни обсягу кредитів освітніх компонентів;
- зміни форми контролю освітнього компонента;
- зміни в структурно-логічній схемі ОП;
- зміни у матрицях відповідно до освітніх компонентів компетентностям та програмним результатам навчання;
- зміни форми підсумкової атестації;
- заміна гаранта ОП або зміни в складі групи забезпечення ОП;
- зміни, пов'язані з затвердженням стандарту вищої освіти та/або професійного стандарту.

5.4. Внесення змін в ОП є допустимим за умови об'єктивних обґрунтувань не більше ніж 25% від її загального обсягу за весь період дії програми.

5.5. Процедура внесення змін в ОП передбачає наступне:

- підготовку гарантом проєкту нової редакції ОП, яка готується на основі зауважень та пропозицій усіх зацікавлених сторін стосовно реалізації даної ОП;
- публічне обговорення проєкту змін в ОП, нової редакції проєкту ОП на офіційному сайті КЗ СОІППО;
- підготовку гарантом та членами проєктної групи проєкту навчального плану на основі проєкту змін в ОП, або нової редакції ОП;
- розгляд та погодження змін на засіданні випускової кафедри;
- погодження змін навчальним відділом КЗ СОІППО;
- подання службової записки завідувача випускової кафедри (за погодженням завідувача навчального відділу, проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи /декана факультету ученому секретарю на ім'я ректора КЗ СОІППО про включення питання щодо внесення змін у ОП до порядку денного;
- розгляд та схвалення змін на засіданні вченої ради інституту/факультету;
- затвердження змін в ОП, або нової редакції ОП та введення їх у дію наказом ректора.

5.6. Про будь-які зміни, як заплановані, так і реалізовані упродовж цього процесу, інформуються усі зацікавлені сторони, зокрема, розміщенням відповідної інформації на сайті КЗ СОІППО .

5.7. За інших умов, в тому числі у випадку зміни найменування чи типу ОП, розробляється нова ОП.

VI. ПРИЗУПИНЕННЯ АБО ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

6.1. За обставин, за яких подальша реалізація ОП є неможливою або не доцільною, можливе призупинення реалізації ОП шляхом припинення набору (вилучення з Правил прийому) здобувачів вищої освіти на перший курс.

6.2. ОП може бути закрита за об'єктивних умов, до яких можна віднести відсутність здобувачів вищої освіти, зміни законодавства, недостатній рівень ресурсного забезпечення, економічна недоцільність тощо.

6.3. Аргументи щодо закриття ОП висвітлюються в обґрунтуванні, яке готують гарант та завідувач випускової кафедри, і відображаються у службовій записці ректору від завідувача випускової кафедри за погодженням із завідувачем навчального відділу, проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи /деканом факультету.

VII. ВЗАЄМОДІЯ ЗІ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ, ОРГАНАМИ УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНАМИ САМОВРЯДУВАННЯ

7.1. Гарант ОП, члени проєктних (робочих) груп і груп забезпечення у своїй діяльності взаємодіють зі структурними підрозділами, органами управління та органами громадського самоврядування:

- з вченою радою Інституту – в частині затвердження нових ОП, навчальних планів та внесення змін до них; виконання рішень з питань забезпечення освітнього процесу;

- з деканом, радами зовнішніх стейкхолдерів, іншими органами факультету – у частині реалізації функцій започаткування й реалізації ОП, передбачених на рівні факультету; задля реалізації процедур зовнішнього оцінювання якості ОП (ліцензування, акредитація), що здійснюються МОН України, НАЗЯВО, вітчизняними та міжнародними незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти; щодо аналізу кадрового забезпечення ОП та його відповідності Ліцензійним умовам;

- з кафедрами Інституту щодо кадрового забезпечення реалізації освітніх компонентів ОП та забезпечення якості навчання/викладання;

- з навчальним відділом – у частині методичного забезпечення розробки, впровадження, моніторингу та перегляду ОП та навчальних планів ;

- з науково-видавничим відділом – у сфері інтернаціоналізації освітньої діяльності та сприяння зовнішній академічній мобільності, міжнародних проєктів, що передбачають навчання здобувачів вищої освіти тощо;

- з бібліотекою, сектором дистанційної освіти навчального відділу –

щодо аналізу стану інформаційного забезпечення ОП та його вдосконалення;

– зі структурними підрозділами КЗ СОІППО, які здійснюють матеріально-технічне забезпечення ОП;

– з адміністратором ЄДЕБО від КЗ СОІППО – в частині внесення ОП та необхідних даних до ЄДЕБО.

7.2. Завідувачі кафедр та керівники структурних підрозділів повинні сприяти діяльності гаранта, зокрема у випадку залучення працівників кафедр до забезпечення освітнього процесу, розробки відповідної документації щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, ОП, навчального плану, здійснення наукового керівництва підготовкою магістерської роботи, підготовки до акредитаційної експертизи тощо.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження рішенням вченої ради Інституту та введення в дію наказом ректора.

8.2. Положення оприлюднюється на офіційному веб-сайті інституту.

8.3. Положення підлягає перегляду та оновленню відповідно до змін нормативно-правових актів України у сфері вищої освіти.

8.4. Зміни та доповнення до Положення вносять шляхом викладення його в новій редакції.

✓ УГОДЖЕНО

В.о. завідувача кафедри психології

Завідувач кафедри педагогіки,

спеціальної освіти та менеджменту

Завідувач навчального відділу

Голова студентського самоврядування

Алла ВОЗНІОК

Галина ЄФРЕМОВА

Ельвіра ГОЛОВАЧ

Вікторія ЯРОВА

Положення підготувала:

проректор з науково-педагогічної

та навчальної роботи

Світлана ПАНЧЕНКО

ДОДАТКИ

Додаток 1

Додаток до листа МОН
від _____ 2017 № _____

ЗРАЗОК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Назва вищого навчального закладу

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Назва ОПП/ОНП»

Першого/другого рівня вищої освіти

за спеціальністю № Назвагалузі знань № НазваКваліфікація: Назва кваліфікації

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ

РАДОЮ*

Голова вченої ради

_____/_____
(протокол № __ від " __ " _____ 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ 2017 р.

Ректор _____/_____
(наказ № __ від " __ " _____ 2017 р.)

Місто _____ 2017 р.

* Можливе затвердження освітніх програм вченою радою факультету (інституту) за наявності офіційного

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

(за необхідності, форма та кількість погоджень визначається вищим навчальним закладом самостійно)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (науково-методичною комісією спеціальності № «Назва») у складі:

1. ...
2. ...
3. ...
- ...

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

- 1.
- 2.
- 3.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності № __ "Назва" (за спеціалізацією "назва", якщо наявна)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми Якщо за результатами успішного виконання ОП вищий навчальний заклад освіти має право присвоювати професійну(і) кваліфікацію(ї), то подається її назва (перелік назв) та вказуються процедури їх присвоєння.
Офіційна назва освітньої програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Тип диплому – одиничний, подвійний, спільний Обсяг вказується в кредитах ЄКТС та роках. Приклад: Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,5 роки
Наявність акредитації	Подається інформація про акредитацію ОП, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: - назва організації, яка надала акредитацію даній програмі; - країна, де ця організація розташована; - період акредитації
Цикл/рівень	Приклад: НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказується, що обмежує перехід на дану ОП. Приклад: Наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	
Термін дії освітньої програми	Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Вказується адреса сторінки даної освітньої програми в Інформаційному пакеті/Каталозі курсів закладу вищої освіти.

2 – Мета освітньої програми

Чітко та коротко формулювання (в одному - двох реченнях)

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Зауваження: Якщо ОП є мульти- чи міждисциплінарною, то вказується - перелік її основних компонент, а також орієнтовний обсяг кожної компоненти у % від загального обсягу ОП. Якщо ОП є спеціалізованою (формальна спеціалізація в рамках спеціальності із відображенням цього в документі про вищу освіту), то вона повинна бути зареєстрована в НАЗЯВО
---	---

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для молодшого бакалавра, бакалавра, магістра); Освітньо-наукова (магістра, доктора філософії) Відповідно до МСКО освітньо-професійна та освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні (спеціалізаційні) акценти
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/ спеціальності Ключові слова
Особливості програми	Наприклад: обов'язковий семестр міжнародної мобільності; реалізується англійською мовою; вимагає спеціальної практики тощо. Також можуть вказуватися узгодженість даної ОП із програмами інших країн, експериментальний характер ОП та інші особливості, які надає Закон України "Про вищу освіту" в контексті академічної автономії
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за ДКП) Можливості професійної сертифікації
Подальше навчання	Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі. Наприклад: студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику тощо.
Оцінювання	Наприклад: усні та письмові екзамени, практика, есе, презентації, проектна робота тощо.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної освітньої програми.
Загальні компетентності (ЗК)	Рекомендується за необхідності із врахуванням особливостей конкретної освітньої програми вибирати (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проекту Тюнінг. Виділяються: - компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті, - компетентності, визначені вищим навчальним закладом Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 8–12 загальних компетентностей, які в основному вибираються з переліку проекту Тюнінг.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК, назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендуються використовувати міжнародні зразки (проект Тюнінг, стандарти QAA тощо)</p> <p>Виділяються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті. - компетентності, визначені ЗВО. <p>Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації зокрема.</p> <p>Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 15-18 фахових (спеціальних) компетентностей</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>Виділяються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки - 15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом. - програмні результати навчання, визначені вищим навчальним закладом (як правило, не більше 5). <p>Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також у афективній та психомоторній сферах.</p> <p>Якщо вищий навчальний заклад вважає за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це робити за наступною схемою (як в Додатку до диплому): Знання та розуміння, Застосування знань та розуміння, Формування суджень.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців.
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ К1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання студентів тощо
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості ОП в контексті навчання іноземних громадян.

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.			
ОК 2.			
ОК 3.			
...			
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			
Вибіркові компоненти ОП *			
<i>Вибірковий блок 1 (за наявності)</i>			
ВБ 1.1.			
ВБ 1.2.			
ВБ 1.3.			
<i>Вибірковий блок 2 (за наявності)</i>			
ВБ 2.1.			
ВБ 2.2.			
ВБ 2.3.			
...			
Загальний обсяг вибірових компонент:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. Рекомендується представляти у вигляді графа.

* Згідно із Законом України "Про вищу освіту" студенти мають право на "вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу".

Вищі навчальні заклади самостійно визначають механізми реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін (описується відповідним Положенням). Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випусник на основі її успішного проходження.

Приклад:

Атестація випусників освітньої програми спеціальності № __ "Назва" проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр з _____ за спеціалізацією _____.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n	ВБ 1	ВБ 2	...	ВБ m
ЗК 1			•	•				•
ЗК 2	•			•	•	•	•	•
ЗК 3	•	•				•		
...								
ФК 1	•		•		•		•	•
ФК 2	•	•		•	•	•	•	•
ФК 3	•	•		•	•	•	•	•

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n	ВБ 1	ВБ 2	...	ВБ m
ПРН 1	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 2	•	•	•	•	•	•	•	•
...	•	•		•		•		•
ПРН к	•			•		•	•	•